

27.04.2023

FM2023/60

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at meddele den danske regering, at Grønlands territoriale forbehold for Parisaftalen skal ophæves og meddeles De Forenede Nationers Klimakonvention, UNFCCC

(Naalakkersuisoq for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø)

Under FN's klimakonference, COP26, som afholdtes i Glasgow, underskrev man aftalen med henblik på at vores land kan tiltræde Parisaftalen. Dette skete i november 2021.

Da Siumut fik kendskab til underskrivelsen af Parisaftalen, fremkom Siumut med forskellige meddelelser omkring hvad man skal være påpasselig med hvis vores land tiltræder aftalen. Dem vil jeg først komme ind på.

Siumut mener, at i spørgsmål som er meget vigtige – som får meget store konsekvenser for alle – kan Naalakkersuisut ikke arbejde uden at have inatsisartut som bagland. Hvis vigtige beslutninger for Grønland træffes uden at involvere de folkevalgte, så mener Siumut at der er grund til store bekymringer.

Siumut henleder opmærksomheden henimod Finansloven for 2022 hvor alle partier skrev under på at stå bag og ikke kun Siumut.

Vores land meddelte i 2016, at vi havde lovlige grunde til at ikke deltage i Parisaftalen. Dengang havde Naalakkersuisut blandt andet begrundelser om, at vores land skal have mulighed for at udvikle sig og anmodede om territorialt forbehold, da man mente, at der ikke er mulighed for det i Parisaftalen. Det er ikke mærkeligt, at Naalakkersuisut dengang bestemte sig for det med mineraludvinding i tankerne, fordi udviklingen ville lide hvis man tiltrådte aftalen.

Siumut har stadigvæk samme holdning som dengang, at Naalakkersuisuts forbehold og deres begrundelser ikke har ændret sig den dag i dag.

Vi har stadig brug for forbeholdet for at udvikle landet og finde investorer. Vores behov for forbeholdet har ikke ændret sig modsat de allerede industrialiserede lande.

Siumut finder det vigtigt, at der så vidt muligt skal være muligheder for at finde nye investorer, og at man efter evaluering efter gældende love skal medtage mineraler med radioaktive stoffer, som findes overalt.

Men spørgsmålet vi behandler i dag, er i vanskelig position for det grønlandske samfund, fordi hvis vi ikke er påpasselige og bare for at være i god fod med andre, binder os fast til Parisaftalen, bliver vores økonomiske udvikling skadet voldsomt, mener Siumut.

Vi er uanset hvad et udviklingsland og vores selvstyre er ikke så udviklet at vi føler os frie i alle henseender som et samfund – langt fra. Vi lever stadig under statens indhegning. Hvis vi ikke har tilstrækkelig selvstændighed, skal vores enlige erhvervs udvikling ikke bindes fast til og forsvinde til andre samfund.

Dette finder Siumut meget bekymrende. Som samfund skal vores udvikling ikke begrænses af andre og dette er meget vigtigt.

-

Da koalitionen blev dannet sidste år i april, lavede man en koalitionsaftale med ordene:

Der skal ske en analyse om Parisaftalens konsekvenser for samfundet, og denne præsenteres tidligst til Inatsisartuts efterårssamling i 2022 til afgørelse.

Naalakkersuisut har arbejdet med dette og forløbige resultater bliver nu behandlet i Inatsisartut.

Naalakkersuisut siger blandt andet som begrundelse, at konsekvensanalysen viser, at Grønland kan tilslutte sig Parisaftalen uden at være forpligtet af Danmarks reduktionsmål og at Grønland selv kan udarbejde et nationalt bestemt reduktionsmål. Endvidere skriver Naalakkersuisut, at analysen viser, at der er gode forudsætninger for at mindske Grønlands udledning af drivhusgasser, og at det er muligt at udelade konkrete sektorer ved tiltrædelse af Parisaftalen.

Vi forstår godt Naalakkersuisuts begrundelser og fremlæggelse af analyser og er ikke tvivl om, at hvis man læser Naalakkersuisuts samlede fremlæggelse, kan man forstå disse forskelligt afhængigt af hvilken tankegang man har. Derfor mener Siumut, at der er mere analysearbejde at udføre.

Der er flere ting som vi anser som noget der kræver større utvivlsom viden for, at tage det næste skridt ift. spørgsmålet. Ting der efter vores mening skal kulegraves er:

Naalakkersuisuts egen analyse viser, at Naalakkersuisut ikke selv kan lave selvstændig klimastrategi da Grønland ikke er medlem af de Forenede Stater og Naalakkersuisut har derfor til

hensigt at der udarbejdes et nationalt bestemt reduktionsmål, som skal indgå i Danmarks reduktionsmål. I forhold til det mener Siumut, at man først skal lave tydelige aftaler omkring metoder og ansvarfordeling i rigsfællesskabet.

Ifølge Naalakkersuisuts analyse siger kammeradvokaten, at hvis Grønlands territoriale forbehold til Parisaftalen ophæves, betyder det, at Grønland bliver omfattet af Danmark, således at rigsfællesskabet tiltræder samlet Parisaftalen – dette vil betyde, at Grønland retligt forpligter sig. Derfor mener Siumut, at det er nødvendigt at lave en tydelig aftale i Rigsfællesskabet.

Hvis Grønland skal tiltræde aftalen skal man blandt andet vide noget om Danmarks hidtidige meddelte forureningsreduktion – som ikke kan være mindre som fremtidige oplysninger – og hvilke konsekvenser disse oplysninger kan have for vores land, i rigsfællesskabet. Siumut mener, at der skal være en tydelig aftale om strategi i rigsfællesskabet, såfremt vi forurener mere på et tidspunkt på grund af vores udvikling.

Vi har fra første færd gjort tydeligt i vores forbehold, at hvis vi tiltræder aftalen, så skal der kulegraves fordele og ulemper med hensyn til vores lands økonomi, så vi ved det tydeligt. Siumut mener, at det er meget vigtigt at have tydeligt og utvivlsom viden om konsekvenser for samfundet.

Siumut mener, at hvis verdenssamfundet - især de industrialiserede lande – virkelig havde vidst konsekvenserne for udviklingslande og de oprindelige folk, så ville de utvivlsomt have lavet ordningerne for længst.

Lande som vores ligger i yderområdet. Siumut anser ikke industrialiserede lande, som værende i stand til at ofre udviklingslandene eller lande som har behov for økonomisk udvikling for at opnå renlighed.

Siumut mener at fordelingen af den ansvar som vi verdensborgere forpligter os til, må ske ligeligt og Siumut regner fuldstændigt med at man behandler hinanden med jævnbyrdighed i rigsfællesskabet.

-

Siumut vil selvfølgelig ikke være modstander af forureningsbekæmpere, derfor ønsker vi som parti at være opmærksom på alt, så vi kan komme videre trygt.

Derfor ønsker Siumnut, at arbejdet sendes til viderebehandling i det rette udvalg, og at der arbejdes videre med grundige med evalueringer i god tid.

Siumut kræver, at der skal kulegraves spørgsmål og det er nødvendigt at finde svar, blandt andet kan man medtage følgende:

- Hvad er de økonomiske fordele for samfundet?
- Hvor meget vil de 100 mia. USD have af fordele for vores land, og vil vores land få udbytte af disse?
- Hvad vil konsekvenserne være for trafik og transport, hvilke forpligtelser vil vi få for at reducere forbrug af brændstoffer, og hvad får det af konsekvenser for samfundets økonomi?
- Hvilke krav vil der blive stillet for byggematerialer, og hvilke konsekvenser vil de få for samfundet og hvad vil det koste?
- Hvilke hindringer vil der være for nye investeringer?
- Er der fordele ved udenlandsk låntagning?
- Hvilke krav vil der være for stramningen af krav for bygder og yderdistrikter med hensyn til varme- og brændstofforbrug?
- Er der bekymring om centralisering som følge af det?
- Hvordan er vores land stillet med hensyn til rigsfællesskabets styring af aftalen?
- Skal Naalakkersuisut være med til at lave aftalen sammen med Danmark for at sikre at vi ikke få en undertrykt rolle og hvornår og hvordan skal dette ordnes?

Med disse bemærkninger sender vi forslaget videre til det rette udvalg til behandling, og vi ønsker dem en god arbejdslyst.

Mala Høy Kúko, Siumut

(Denne version er oversat fra grønlandsk. Ved tvivlsspørgsmål er den grønlandske version gældende.)